

Astfel, de pildă, pe lângă opere mai naive transpuse în limba bulgară pe teritorii Principatelor Române, cum ar fi *Майка Къцковница*¹ sau *Книга за благодарието*², întâlnim și cartea lui Dositei Obradović, *Ijița*³ în prefața căreia traducătorul, popularizând opera scriitorului sîrb, transmite un mesaj înflăcărat. El îndemnă pe cititor la înfrățire între popoarele bulgar și sîrb, la cunoașterea lor reciprocă. Acest apel la înfrățirea între popoare a răsunat astfel și el pe teritoriul țării noastre, fiind întru-totul în spiritul perioadei cînd Principatele Române se uniseră sub domnia lui Alexandru Ion Cuza, despre care se știe că a ocrotit și a ajutat în egală măsură atît poporul bulgar, cît și pe cel sîrb, în lupta lor de eliberare națională.

Pe aceleași coordonate se înscrie și traducerea în limba bulgară a poemului în versuri *Душенька*, operă a poetului rus Ippolit Fjodorović Bogdanović. Traducătorul, V. Zaprianov o publică la București, în 1865, fără s-o versifice.

În afară de aceste cărți, la noi în țară au apărut traduceri în limba bulgară ale unor opere cu caracter istoric sau de cultura generală⁴. În sfîrșit, mai putem aminti unele traduceri de cărți cu caracter religios⁵ sau juridic⁶.

*

Traducerile analizate mai sus vădesc o bogată cultură a intelectualității bulgare, o bună orientare în alegerea scriitorilor și operelor; ele corespundeau pe deplin imperativelor epocii. Coeficientul de lucrări slabe este redus. Ținînd seama de condițiile în care au trăit și au lucrat acești cei dintîi traducători bulgari, de întreaga conjunctură istorică de atunci, de idealurile lor nobile, ne dăm seama pe deplin cît de însemnat a fost prinosul lor la opera de culturalizare a poporului bulgar. Prin activitatea lor de traducere ei au contribuit la lărgirea și îmbogățirea orizontului spiritual al compatrioților, la canalizarea și șlefuirea gustului lor artistic. Aceste traduceri nu numai

¹ Tradusă de P. D. Boiadziev, publicată la București, în 1875.

² A apărut la Brăila, în versiune bulgară, semnată de Chr. Vakioldov. S-a bucurat de succes, fiind reeditată de patru ori.

³ Apare la București în două ediții, în 1858 și 1864, traducerea aparținînd cărturarului bulgar T. Chrulev.

⁴ *Древна египетска история* tradusă de N. Grăncarov, București, 1858; *Descoperirea Americii*, traducere apărută în 1876, dată după M. Načov, *op. cit.* p. 36; *Учебна книга за великият божий мир* O carte de noțiuni de geografie apărută la București în 1873 în traducerea lui D. Kozlev; *Уроци За първите аритметични правила* editată la București în 1873 în traducerea lui Hristo Botev. Tot în traducerea lui Hr. Botev găsim și *За славянското произхождение на дунавските българи* de D. Ilovanski, apărută la București în 1875 (traducere din limba rusă) *Наставление за употреблението на животновъзбудителна машина* tradusă de A. Christov la București, 1874; P. Sapunov traduce *История на славянския народ* București, 1844.

⁵ *Чудеса пресвятой Богородице* tradusă de N. Ioanovici, București, 1846; *Кратко толкование на божия храм* tradusă de R. Popovici, București, 1846 *Сокращенный катехизм* tradus de T. Chrulev, București, 1860 și *Жития на святиците* Brăila 1864, varianta bulgară aparține lui R. Blaskov; *Новий завет* tradus de Neofit Rilski. La București apare ed. 3 1853, ed. 4—1857, ed. 5—1859.

⁶ *Превод на царският хатишериф* tradus de M. Kifalov, apărut la București 1839 *Превод на преписот на хатишериф* tradus de K. Lukov, București, 1841. Nu vom analiza aceste cărți deoarece ele nu reprezintă certe valori literare. Le-am citat doar pentru a ilustra și sub acest aspect preocupările emigrației bulgare din țara noastră.